

λάβη, σάν τούς πανούργους. 'Ο δυστυχισμένος ο πατέρας τὸ πῶθευσε κατάκαρδα νὰ ξαναδιῇ τὸ γιό του, νὰ τοῦ δώσῃ τίς στερνές ἰδηγίες. 'Ο Κώστας —κι ἀδύνατο νὰ μὴν τὼννοιωσε ὁ γέρος— γιὰ ἓνα χρόνον θὰ εἶχε πεταμένη ὅλη τὴν κατάστασιν στοὺς τέσσερες ἀνέμους. Ἀγόραζε δεξιά κι ἀριστερά, λαίμαργα, ὅπως ἔτρωγε, ὅπως κατέβαζε τὰ σεκέρια. Κι ἀκατάστατα πάντα, ὅπως προσπαθοῦσε νὰ κυβερνᾷ. Δεκάξῃ χρόνῳ παιδί, ἔκαμε χρέη στὰ μαγαζιά τοῦ Σταθροδρομιοῦ, ἓνα ἓνα χρωστοῦσε ὡς καὶ στὴ Χάλη, ὅπου περνοῦσαν τὸ καλοκαίρι. Προσπάθησε νὰ τὰ κρύψῃ ὅσο μπόρεσε ἡ μάννα· μαθέφτηκε, ξέσπασε ἡ μπόρα, θύμωσε ὁ γέρος φοβερά. 'Ὡς καὶ στὸ ψυχομαχητὸ τοῦ ἀθρώπου, δὲν πέθνησκε ἀκόμη, ἀκόμη ζοῦσε ὁ πλούσιος ποὺ τῆς ζωῆς του ἀλάκαιρης ὁ σκοπὸς στάθηκε ὁ ἀγῶνας γιὰ τὸν παρά. Γιὰ τοῦτο ἤθελε τὸ Νίκο του. Μὰ τοῦ κάκου. Δὲν ἔφτανε, ποὺ δὲν ἔφτανε ὁ Νίκος.

Ἐφτασε ἀφοῦ ξεψύχησε ὁ πατέρας. Ἐλαβε τὸν τελέγραφο μόνο μερικὲς μέρες ἀφοῦ ἔγινε τὸ λείψανο. Τοῦ φάνηκε σκοῦρο. Κάτι ἀμέσως ὑποψίαστηκε. Καὶ κατάλαβε, ἅμα ποὺ πάτησε σπῆτι. Κατάλαβε μὲ τὰ χοντρά του τὰ μυαλά, ποὺ ἀπὸ χρόνια τὰ δούλεθε καμιά ἰδέα σκοτεινὴ. Τότες ὑποθέτω, τὰ παλιὰ τὰ ψυχόρμητα ποὺ ἡ ξενιτειὰ τὰποκοίμησε, ἀδάσταχτα, ξυπνήσανε, σηκωθήκανε, ἀγριέψανε. Εἶδε τὴν ἐπίθεση, ἔδραμε ἡ ψυχὴ του, ὥρμησε νὰ διαφεντέψῃ τὸν ἑαυτὸ του. 'Ο ἴσιος, ὁ τίμιος καὶ στενοκέφαλος ἄθρωπος θέλησε, ὅχι δὲ θέλησε, ἀτύνειδᾷ του ἔννοιωσε πὼς ἔπρεπε νὰ γλυτώσῃ τὴν κατάστασιν καὶ τὴ ζωὴν του, εἰδεμὴ θὰ τὸν τρώγανε ἡ μάννα κι ὁ ἀδερφός. Ζύγωσε ἡ ὥρα. Κ' ἔγινε ἀστρεπελεπὴς τὸ δράμα τὸ τραμερό. Χύθηκε ἀπάνω στὸν Κώστα, ξαφνικά, καὶ τοῦ ἔδρασε τὰ μάτια, καὶ τὰ δυνά.

Κεριακή, δεκαεπτεῖς τοῦ Σποριᾶ, 1910—εἴκοσι μιά τοῦ Φλεβάρη Τρίτη, 1911.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΜΑΘΗΤΑΙ ΔΙΩΧΝΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΓΙΑΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΕΛΛΗΝΙΚΑ !!

Δὲν πρέπει νὰ μᾶς φαίνεται καὶ πολὺ παράξενο. Ἀρχισε κ' ἡ πνευματικὴ μας χρεωκοπία, ἀφοῦ οἱ μαθηταὶ τοῦ Γυμνασίου ἀποβάλλονται ἀπὸ τὸ σχολεῖο, γιατί νομίζετε ; Γιατί γράφουν Ἑλληνικά καὶ ὄχι Κινέζικα ! Πιὸ μεγάλο μουντζούρωμα δὲν μπορούσε νὰ ὑποστῇ ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία. Μεγαλειότερη ἐκδήλωσις τῆς στενοκεφαλίας μας, τῆς πνευματικῆς μας τύφλωσις δὲν μπορούσαμε νὰ κάνομε στὸν πολιτισμένον κόσμον.

Οἱ μαθηταὶ ἐνὸς Ἑλληνικοῦ σχολείου πηγαίνουν σὲ μιὰ ἐξοχικὴ ἐκδρομὴ. Στὸ γυρισμὸ ἓνας

ἀπ' ὄλους, ἐκεῖνος ποὺ εἶχε φαίνεται τὴν πιὸ λεπτὴ καὶ πιὸ εὐαίσθητη ψυχὴ, ἐκεῖνος ποὺ κατῴρθωσε νὰ σώσῃ μέσα του κάτι καλὸ καὶ ἀληθινὸ ἀνάμεσα στὴν ἀποπνιχτικὴ ἀτμοσφαῖρα τοῦ σημερινοῦ σχολείου, ἔγραψε σὲ μερικὲς γραμμὲς τίς ἐντυπώσεις του ἀπὸ τὸν ἐξοχικὸ αὐτὸ περίπατο. Αὐτὴν ὅμως τὴ φιλολογικὴ του διήγησιν τὴν ἔγραψε Ἑλληνικά, στὴ γλῶσσα δηλαδὴ ποὺ ἔμαθε ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν τοῦ οἰκογένεια ποὺ τὸν ἀνάθρεψε, στὴ γλῶσσα ποὺ μεταχειρίζεται ἡ Ἑλληνικὴ κοινωνία στὴ γλῶσσα ποὺ μιλοῦν τέλος πάντων ὁ ἑκατομύρια Ἑλληνες, Ἑλληνότατοι, πρὸς Ἑλληνες ἀπ' τὸν Κινέζον Γυμνασιάρχην.

Αὐτὸ εἶτανε τὸ ἔγκλημα ποὺ προκάλεσε τὸ διώξιμόν του παιδιοῦ ἀπὸ τὸ σχολεῖο. — Δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς πῇ ὁ ἀγαθὸς διδάσκαλος σὲ τί γλῶσσα θέλει νὰ ἀποδίδουνε οἱ σημερινοὶ Ἑλληνες τίς σκέψεις τους ; μήπως νομίζει ὅτι πρέπει νάχομε **Κυριακάτικη Γλῶσσα** ὅταν γράφουμε, ἀπαράλλακτα ὅπως φορεῖ ἐκεῖνος τὴν Κυριακάτικη φορεσιά του τίς μέρες ποὺ ἐμφανίζεται ἐπίσημα στὸ καφενεῖο ;

Μὲ τέτοιες γλωσσικὲς πεποιθήσεις ὁ καινούργιος αὐτὸς φύλακας τῆς Ἑθνικῆς ἐνότητος ἔδρασε τὴν ἀκόλουθον ἀπόφασιν, γράφοντας ἔτσι αὐτὸς χυδαῖα πράγματα σὲ **καλὴ**, κατὰ τὴν φαντασίαν του, γλῶσσα, ἀντίθετα πρὸς τὸ μαθητὴ ποὺ ἔγραψε ὡραῖα πράγματα σὲ **πρόστυχη**, κατ' αὐτὸν, γλῶσσα !

Τὸ καίμενον τῆς ἀποφάσεως : « Ἀποβάλλεται τοῦ Γυμνασίου διὰ 5 ἡμέρας ὁ μαθητὴς Γ. Ν. διότι περιέγραψε γενομένην ἐκδρομὴν εἰς χυδαῖον γλωσσικὸν ἰδίωμα ».

Χυδαῖοτερο ψυχικὸ βάθος ἢ μάλλον ἐπιφάνεια, γιατί βάθος δὲν μπορούσε νάχη τέτοιος ἄνθρωπος, πρὸς ἀρρωσιάρικη πνευματικὴν κατάστασιν εἶνε ἀδύνατο νὰ φαντασθῇ κανεὶς ὅτι θὰ εἶχε ἓνας δάσκαλος ποὺ νομίζει ὅτι τὴ γλῶσσαν, δηλαδὴ τὸ μέσον μὲ τὸ ὁποῖο ἐξωτερικεύουμε τίς σκέψεις μας, πρέπει νὰ τὸ ρυθμίζουμε σύμφωνα μὲ τὸ γούστο ἐνὸς ἀνθρώπου ποὺ θέλει ν' ἀποδείξῃ ἄλλη μιὰ φορὰ τὴ μεγάλη ἀλήθειαν ποὺ εἶπε ὁ Μαρίνης στὴ Βουλὴ : Χυδαῖα γλῶσσα δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ χυδαῖο ἄνθρωπος ».

Βόλος 4)17 Μαΐου

Ε. ΚΑΡΑΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΣΗΜ. ΤΟΥ «ΝΟΥΜΑ». Τὸ ἄρθρον αὐτὸ στάλθηκε καὶ στὴν « Ἀκρόπολιν » καὶ τυπώθηκε στὸ φύλλον τῆς παρασμένης Κεριακῆς. Τόσο τὸ καλύτερον, ἀφοῦ ἔτσι τὸ διάβασε περισσότερον κόσμος.